

[Madsen-Mygdal.]

brugsminister, at det var meget letsindigt af mig at staa som Ordfører for et Lovforslag, der lagde Beslag paa Midler af Erhvervenes Laanefond, for det var mig personlig, der havde brugt alle Pengene. (*Landbrugsministeren* [Bording]: Nej, Halvdelen!). Ja, jeg tror nu, Landbrugsministeren tager fejl. Jeg erindrer ikke Tallet, men saa vidt jeg husker, var Erhvervenes Laanefond paa 27 Mill. Kr. (*Tilraab*: 26 Mill. Kr.). Naa, 26 Mill. Kr., og deraf er altsaa til Driftslaaneforeninger hidtil anvendt 12 Mill. Kr. Hvor meget der er tilbage, ved jeg naturligvis ikke, Landbruget har brugt de 12 Mill. Kr., og hvis ogsaa Resten er brugt, er de altsaa gaaet til andre Erhverv; det var jo heller ikke Tanken, at denne Fond udelukkende skulde støtte Landbruget, idet Pengene ifølge forskellige Lovforanstaltninger ogsaa skulde bruges til andre Erhverv. Det er jo noget, der kan overvejes, men jeg synes, det er ganske rimeligt, at hvis man her vil yde en Støtte, hører den efter sin Natur hjemme i det, man kalder Erhvervenes Laanefond, og hvis der er Villie til at yde Støtten, finder man ogsaa nok Veje til at skaffe Erhvervenes Laanefond Midler til disse Udlaan.

Den højtærede Landbrugsminister mente, der var en mægtig Risiko ved det Lovforslag, der er forelagt, og af den Grund maatte Ministeren stille sig paa det Forslag, som Socialdemokratiet har forelagt. Først gjorde den højtærede Minister gældende, at Staten ikke har den fjerneste Mulighed for at bedømme de paagældende Personers Kvalifikationer og de Værdier, der maatte findes til Dækning af Laanet. Nej, det er selvfølgelig rigtigt. Staten er i det hele taget meget uegnet til at bedømme personlige Kvalifikationer, Staten maa have Organer, igennem hvilke en saadan Bedømmelse kan foregaa. Og her maa jeg straks sige, at jeg ikke er enig med Landbrugsministeren i, at Bedømmelsen bedst foretages gennem en central Institution, den bør efter min Mening foregaa lokalt, og saa kan det endda have sine Vanskeligheder at foretage den paa rette Maade. I hvert Fald maa det være Udvalg af lokalkendte Folk, som Staten nedsætter for paa Statens Vegne at varetage denne Udlaansvirksomhed. En Centralinstitution, der ledes af Embedsmænd, vil efter min Mening ikke nær saa godt kunne røgte Opgaven som et Udvalg, der med Ansvar overfor Staten er valgt til at varetage Statens Interesser i denne Henseende.

Men nu med Hensyn til Risikoen. Det er jo ikke saaledes, at disse Penge gives

betingelsesløst i Hænderne paa de Udvalg, vi har foreslaaet, der er jo opstillet bestemte Vilkaar for Pengenes Udlaan, og hvis den højtærede Landbrugsminister ønsker, der skal stilles flere Betingelser, er det selvfølgelig noget, der kan overvejes — vi ønsker jo ogsaa, der skal være størst mulig Sikkerhed for disse Udlaan fra Statens Side. Men jeg vil dog sige, at hvis vi laver alt for mange Bestemmelser, kan det ogsaa blive saa vanskeligt, at Pengene overhovedet ikke kan blive bragt i Anvendelse.

Ved en Sammenligning mellem Risikoen efter nærværende Lovforslag og Risikoen efter det Lovforslag, som Socialdemokratiet fremsatte i 1928, maa den højtærede Landbrugsminister jo ikke overse, at Socialdemokratiet foreslog at udlaane op til 25 000 Kr. pr. Ejendom — her foreslaas kun 6 000 Kr. pr. Ejendom — Socialdemokratiet foreslog indtil 25 pCt. af Ejendomsskyldværdien — her foreslaas et Maksimum paa kun 8 pCt. af den samlede Værdi af Ejendommen, hvilken Værdi naturligvis er noget mere end Ejendomsskyldværdien. Selv om den højtærede Landbrugsminister nu ønsker indført en Kommunegaranti paa 25 pCt. og der saaledes bliver taget en Fjerdedel af Statens Risiko bort, vil det ses, at Statens Risiko efter Socialdemokratiets Forslag den Gang jo var meget større. Den højtærede Landbrugsminister tror, at det, der her foreslaas, vil betyde ikke 10, men 50 eller 100 Mill. Kr., men Socialdemokratiets Forslag den Gang vilde saa have medført en Risiko paa flere Hundrede Millioner Kroner.

Den højtærede Landbrugsminister sluttede sin Tale med at sige, at der var visse Punkter, der maatte være afgørende for ham, og disse blev næsten fremsat som Betingelse for Regeringens Medvirken til Lovforslagets Gennemførelse. Som Punkt 1 nævnte den højtærede Landbrugsminister, at Laanet maatte staa i et vist Forhold til Gældsnedbringelsen. Ja, det er jo muligt, at noget saadant kan indsættes i Lovforslaget — jeg ser nu ikke absolut Nødvendigheden deraf, der er jo indsat en Bestemmelse om, at samtlige Gældsforpligtelser skal nedbringes i hvert Tilfælde til en vis Størrelse, nemlig til det, som Ejendommen med Inventar og Besætning skønnes at være værd, og det er jo givet, at jo større de Gældsposter er, som stryges, jo større vil i almindelig Praksis ogsaa de Laan blive, der maa ydes fra Statens Side, dog indenfor den Begrænsning, der i øvrigt er fastsat. Og er der kun Tale om en meget ringe Gældsnedbringelse, vil det ogsaa blive et meget ringe Beløb, Staten yder som Laan. Men